

"וכל שקדם הקדשן את מומן ... ונפדו - פטורין מן הבכורה ומן המתנות"

מנא הני מילי? דתנו רבנן:

"צבי" - מה צבי פטור מן הבכורה, אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה.

אוציא אני את הבכורה ולא אוציא את המתנות?

תלמוד לומר: "איל" - מה איל פטור מן הבכורה ומן המתנות, אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה ומן המתנות.

אי מה צבי ואיל חלבן מותר אף פסולי המוקדשין חלבן מותר?

ת"ל: "אך" חלק.

1 אמר מר: אוציא את הבכור ולא אוציא את המתנות -

מאי שנא? -

אוציא את הבכור שאין שוה בכל, ולא אוציא את המתנות ששוות בכל, ת"ל: "איל".

2 אמר ליה רב פפא לאב"י: אי מה צבי ואיל אין אותו ואת בנו נוהג בהן, אף פסולי המוקדשין אין אותו ואת בנו נוהג בו!

1 א"ל: למאי מדמית להו? אי לחולין אותו ואת בנו נוהג בו ואי לקדשים אותו ואת בנו נוהג בו.

אמר ליה: אי הכי גבי חלבן נמי נימא הכי למאי מדמית להו אי לחולין חלבן אסור ואי לקדשים חלבן אסור!

2 אלא: לאו מי אמרת "אך" ולא חלבן? אימא נמי: "אך" ולא אותו ואת בנו.

3 רבא אמר: "אך" לאותו ואת בנו הוא דאתא, וחלבן מ"דמו" נפקא, דכתיב "רק את דמו לא תאכל", מאי "דמו"? אילימא

דמו ממש לא יהא אלא דמן דצבי ואיל אטו דמן דצבי ואיל מי שרי, אלא דמו חלבן...

פסולי המוקדשין		
חלבן אסור	אותו ואת בנו נוהג בו	
"אך" חלק	למאי מדמית להו? אי לחולין אותו ואת בנו נוהג בו ואי לקדשים אותו ואת בנו נוהג בו.	אב"י
"אך"	"אך"	"אלא"
"דמו"	"אך"	רבא

• מחלוקת רש"י ורבינו גרשום מהו הפסוק שבתחילת הבריייתא:

דברים יב/טו: רק בקל אות נפשך תזבח ואכלת בשר... הטמא והטהור יאכלנו כצבי וקא"ל.

דברים יב/כב: אך פאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו הטמא והטהור יחדו יאכלנו.

• דברים טו/כג: רק את דמו לא תאכל על הארץ תשפכו כמים. (הפסוק עוסק בבכור בעל מום שדינו כפסולי המוקדשין שנפדו)